శ్రీరస్తు.

సీతాకల్యాణము - యక్షగానము

సీ॥ శ్రీచెలువలరుసందితసూర్యవంశాబ్ధిక్రాంతుఁడు దశరథజనపతికిని। కౌసల్య
కును శుభకీర్తుండై జనియించి కౌశికయాగసంరక్షణచేసి। సర్వజ్ఞులైన జనకుని మె
ప్పించి సీతను వరియించి [illegible] గాంచి। పరశురాము భంగపరచి యయోధ్యాపురమున ఆనం
దించి సమ్మదము గాంచి। సీతతోఁగూడి పట్టాభిషేకమంది। వెలసి నిలిచిన శ్రీమహాస్థ
మూర్తి। చారుతరకీర్తి శ్రీరామచంద్రవర్తి। సిగలుదయచేసి మమ్ము రక్షించుగాత॥

ఆటతాళము॥ జగములకు దలిదండ్రులనుమను సకలజనులు బాగుదగ - దగిన సీతా
రామచంద్రుల - దలతు నెప్పుడున్॥ జనకుడును దశరథుడుం తమ్ముఁగని సంభ్రమమున - వెలగగ
ను సీతారామచంద్రుల - దలతు నెప్పుడున్॥ తలచు కోరిక భక్తజనులకు - గలుగజేసి - మ
దిలోన - నిలుచు సీతారామచంద్రుల - దలతు నెప్పుడున్॥ ఏకతాళము॥ చందనమును వెల
యందగు నీలము - పొందిన గతి నిం - పొందగ నెప్పుడున్॥ అందముగ గూ - డుందరి బోవఁగో
రంగ గు సీతా - రాముల దలతున్॥ పరువపుపువ్వును - బరిమళము వలె - నిరువురు గూడుక -
నెప్పుడు ప్రేమన్॥ ధరణిజనులనం - దరి బ్రోవగ నొప్పరుగు సీతా - రాముల దలతున్॥ తేజ
ము మీరగ - దేవతలందరు - భూజనములు నను - బూజలు సేయుచున్॥ రాజసమున బహు - రాజ్య
వ్యవహారాదుల దీర్చు సీతా - రాముల దలతున్॥ మోహనమనన - కిన్నర మెచ్చుదు - దాలు
గ నడిపిన - సత్పురుషులకున్॥ చాల కోరికలు - సామ్రాజ్యములు వ - రాలిడు సీతా రాముల
దలతున్॥ త్రిపుట॥ ఎలమితో మునిసర్వమంగళ - నెప్రుడు గూడుక భక్తజనముల - వెలవమ
గరక్షించి యేలిన - శివుని దలతున్॥ సర్వమంగళ [illegible] పేరు ప్ర - శస్తముగ నీ జనుల కెప్పు
డు - సర్వమంగళ ఫలములొసగి - సతిని దలతున్॥ ధాత్రియై జగములకు ఫలసం - ధాత్రియై సకల
ప్రకాశని - దాత్రియై వాగ్దేవి గూడిన - ధాతను దలతున్॥ వాణియై సంగీతమున గీ - ర్వాణియై
[illegible] మధురకోకిల - వాణియై వెలువొందు [illegible] జరాణి గొలుతున్॥ మోదకంబులు పూప
[illegible] - మోహమున భక్షించి [illegible] - మోదమున [illegible] గజముఖుని దలతున్॥ వ
రమభాగవతోత్తములహరి - పాదపద్మములనా [illegible] - సరసకవివర్యులను మదిలో సన్మ
తింతున్॥ వ॥ ఈవిధంబున నిష్టదేవతాప్రార్థనంబు చేసి కవీశ్వరుండు కృతినాయకుండైన శ్రీ
రామచంద్రునకు షష్ఠ్యంతంబులు చెప్పనట [illegible] లెను॥ జంపె॥ రవిచంద్రనేత్రునకు
గుణశుభగాత్రునకు - భువనైకగణ్యునకు పుణ్యాంగునకు॥ దీనమందారునకు దేవతాధా
రునకు - జానకీరమణునకు సకలశరణ్యునకు॥ పామరులమదనగోపాల భక్తులకు - గావ
తము లోనగు శ్రీరామచంద్రునకు॥ వ॥ సమర్పితంబుగా నా యొనర్పఁబూనిన సీతాకళ్యా
ణంబను యక్షగానంబునకు కథాప్రసంగం బెట్టిదనిన। సూచిక॥ అస్తి ప్రశస్త నిస్తుల స
[illegible]

[illegible]యము [illegible]ము.

[illegible]వష్ఠి నయోపచంద్రకళా-కళావతీ నాట్యరంగి న్నృ[illegible]దంగ[illegible]న ఘనఘ
న్రిమభ్రిమన్న త్రితపోషితమయూర సాధవారణతురగరథపీరభట [illegible]ాతుర్వర్ణ శ
[illegible]తమ [illegible]ద్యాన రోవగనకలసస్యపరిపూరిత కేదారప్రపంచా- పంచబాణ బాణ
మానచంచయనాంచలకన్నలకామినీనివహ సంభోగసంచారా - [illegible] దీగేయమాన
నవరత్నఖచిత హేమప్రాకారగోపుర కుడ్య వేదికా [illegible]ాటకృనాంబరంపరా-ఐరా సాధ్య
[illegible]ధానీ అయోధ్యతి॥ క॥ ఈ నగరీశి నర్వీ[illegible] ఛాసు మగిద నగధుండు పాలించు
డగడ॥ [illegible]యుద్దైకసుమిత్రా[illegible]సగలయు ముష్వాస కికధార్యల్॥ [illegible] అట్టిపుం
డరీరత్నంబులతో సకల భోగ భాగ్యంబుల ననుభవించుచు [illegible] యున్న రేంద్ర
చంద్రునకు॥ త్రిపుట॥ దిక్కుదిక్కులగా జు తెల్లను కౌచ్చి యిచ్చిరి గ్రవ్యరాసుల- లెక్క చె
ట్టరాధేరు లెక్కల కెక్కువగుటన్॥ అన్నపానంబులు వేదవిప్రులకర్థినిచ్చిన ధనము లొసగ- నై
నబోలదు కదమన్న సత్ఫలయ [illegible]॥ అన్న రేంద్రుడు సేయు[illegible]ంబుచ్చిన దేవ
గణముల- కెన్నటికి నాదీగ పటుతమయిండ్లకడకు॥ ద్విపద॥ ఈ చందమున నా దేఖా[illegible]
పింప- భూచక్రమంత నేర్పు నేలుచుండి- పెద్ద కాలమున కు బిడ్డలు లేమి- [illegible]యుజింది[illegible]
లదుపాయమునకు- నలబు వృశ్యంగ మహాముని వచ్చి- [illegible]లమిత్రో బుత్ర [illegible]మేష్టి గావిం[illegible]
చెంగుడనగ్ని యిచ్చిన పాయసంబు- కులకాంతలకు నుమ గ్గురికి మోవమాన- సరసిజాప్తకు
లుండు పరిదియయ్యంగ-పరమ హాషణంబున భక్తిమీర- [illegible]దారగా దన్నహ త్తృవంబు
చేసె- పరవాంఛ[illegible]ంబులిచ్చె మహ్వగకు॥ వ॥ ఇట్లు గర్భంబులు దాల్చి [illegible]సు
మిత్రలకు గర్భచిహ్నలుదయించెనట యెటువలెను॥ జంపె॥ కలకంఠుంకు మోము కాం
[illegible]గలమగొ[illegible] జా [illegible] నేత్రములు దెల్లనాయెన్॥ పలుచనా[illegible] వెక్కు[illegible]సీలచే
[illegible]కు-గుకుకుకు[illegible] చాలగొప్పే యిటొమొప్పెన్॥ కంటుక[illegible] కంబు లేప[illegible]
[illegible]ర్కలాబంబులై లనరెన్॥ సుందరాంగు[illegible] వేగ రువాయె
[illegible]మాయెను నడలుమందగమనలకు॥ అంబుజాక్షులు భోజనంబు లేప్పటికి నగంబులై
[illegible] భోగంబుప్రేమాయెన్॥ ద్విపద॥ చెలువొందనాగ [illegible] చిహ్నంబులప్పుడు- చెలము
లకట నుదయించినవారు - నలరు [illegible] సమందుచుండగను- బాలుపొంద నవమాస
పూర్ణంబుగాగ-జనరంజనంబైన చైత్రశుద్ధంబు- నను వొప్పనవమి పర్వపుశుభ- సల
లిత మధ్యాహ్న సమయంబునందు - లఘుత కర్కాటక లగ్నంబునందు నల చతుర్దశభువనాధీ
శ్వరుండు- గలిగెను శ్రీరాముండు కౌసల్యకపుడు- కైక భరతుని లక్ష్మణు నాని శతుఘ్ను- గాంచిక
టంబగ సుమిత్రాదేవిగనిగాను॥ వ॥ ఇట్లుదయించిన దశరథు[illegible] పుత్రపుత్సవంబు జేసి నని
ట్లు సూర్యవంశప్రదీపకులైన నక్కుమారరత్నంబులకు జోలలు పాడి రటనెటువలెను॥
జోలపాట॥ జో భువనాధార జోసన్నుతాంగా - కరుణారసాపాంగ కమలాంతరంగ॥ [illegible]
వెలయు సాలవారిధి బవ్వళించి దేవబృందము లెల్లదివి సన్నుతింప- భావించి నక్షత్ర సూబరగ
బాలింప దైవరాయ దశమూకుదర మెవణింప॥ జోజో॥ గురుతరంబుగ ధమ[illegible]గుణాము[illegible]
[illegible]ట్టి సురత దానవకోటి బెదరమునను గొట్టి- శరణాగత త్రాణంబిరుదు చేబట్టి- కరుణతో గ
౹౨౹ జోజో॥ కమలసంభవ వినుత ఘన సుగుణ సాంద్రా- యమిత దుష్ట

జగదుపహితుండై కోదండరా- మునుల వైభవములను పెంపు మీరగ వేంచేసి - గడ్డలతో వెలసితివి రఘురామచంద్రా॥ జోజో॥ ఏకతాళము॥ మేలుసజగములు మెచ్చుచు వెలగగ- బాలసూర్యబింబరుచులసరిదిగ॥ జననీజనకులు సంతోషింపగ- దినదినమున కొంత తేజము మీరగ॥ మాటలు పాటలు నేర్చుచు- నాటికి నేర్చిరి మాటిగ వారల్॥ వ॥ ఇట్లు పెరిగిన పుత్రరత్నంబులకు॥ ఏకతాళము॥ చేసెను వడుగులు ఛెలువుగ దశరథపతి- వాసిగ సర్వము వైభవములరగ॥ చదువులు శాస్త్రములు సకలము నేర్చిరి- మదమున రాముడు ఘనుడయ్యెను అందరిలో॥ క॥ అక్కడ మిథిలాపురమున- నక్కజముగ జనకనృపతి యాగము సేయున్। గ్రక్కున దున్నగ భూమిని। చక్కని బంగారు పెట్టె మొగ నుపడియెన్॥ ద్విపద॥ ఆ మందసను జూచి యాశ్చర్యమంది- భూమి సుత స్వప్నము చూచుచునుంత- తలుపులు దీసిన తళతళమనుచు- దీపాల కరిమెరుపులతో తులతూగుచుండు- కాంతులంగను కనులకింపుగ బర్వ- సంతతోషమున దివ్యకన్య చెలంగ- బొమ్మపై తృప్తితో బొమ్మను కనుగొని- ప్రేమతో ముద్దుచూపు చూపినది- బొమ్మనై పడిని జూపుంకింప సేయు- నమ్ముపు బాలనుమహదమ్ము తోడ- కొనిన చ్చికొరిక కొనస్వామి నపురము- తన సీతను చేతికందియవనెక్కని నిచ్చె- మన భాగ్యదేవత మనపాలి లక్ష్మి - మన యింట భావ నిమానమువేళల- మున్ను సగరు నెంచి మరి నిచ్చెనటకు- వెంప పొందినసీతను శోభ గాంచల యి- నని పతి చెప్పిన నమ్మసోదేవి- తనముదిని పొంగి దగ బెంచుచుండె॥ వ॥ అంత జనకకుమారి కృశదినాభ్యులుగ॥ గ॥ బాలుగా నున్నసీతగాబాలు లోన। సంగన బసంతు నాసోకుచుండ తానుగ। పెంచ వచ్చెయానలపెశికమ్మక। ప్రేమ సీతన్ను మాటు ముద్దు బెట్టెనెరిమి॥ వ॥ ఇట్లు బాలచంద్రరేఖయుం బోలె నానాటికి ప్రవర్ధమానయై పెరుగుచున్నన మ్మధుర భాషిణి నారీరత్నంబుఖ తొట్లలో నుంచి లాలిపాటలు పాడిగ లయేటుపదైన॥ లాలి పాట॥ శ్రీవేలుపులమమ్ముగ తలంచగా గోరి- యీ వసుంధర బుట్టినావు సమీరి- భావించి మీ పాదపద్మములు చేరి- సేవ చేసిన నయము కొంద రేవ్వారి॥ లాలి॥ లాలి జగరుబొమ్మ లాలి మాయమ్మా లాలి ముద్దుపొమ్మ లాలి శ్రీతమ్మా॥ లాలి॥ పగడంపు రతనాల పనితొట్ల గట్టి- పొంగి నైచ్చైతిగొలుసుల చేలబట్టి యిరుసంగా పెనరు సంభ్రమము లెగదొట్టి - మొగలి రేకులను గెవ్వనించ బట్టి॥ లాలి॥ ముంచి నవ్వులను వెన్నెలలు వెదచల్లి- గులుకుకుచనలు నోనుకొని పెక్కటిల్లి- జిలుపలుకులను బాటలనురంజిల్లి- జెలువుగా లాలియూ చేదరువెలుతెల్లి॥ లాలి॥ గాజులోలయ పుగంధాలమును జాల- జాజిపూవులనుండి జాలుజల రాల॥ లాలి॥ మనుల రంగను నంది నిలువరవణిల్లి - రాజముఖులూ పెనరు రమణీసనుడు॥ లాలి॥ క్రంపు గా మొనిసాలిగి యలిలోగ మొనము - సందిదండల కాంతులు దండ మెరయ జింపు గరిగెసబ్బిల్లు దుమెరయ- నిండు ముఖులూ పెనరు యింపుసొంపెనయ॥ లాలి॥ అంతన బాలికామణి॥ ఏకతాళము॥ మాటిమాటికి బోటులగూడుక- మాటల వెంబడి మాటలు నేర్చెన్॥ ఆటలు పాటలు నీటులుగా నా- నాటికి బొమ్మరింద్లాటలు నేర్చెన్॥ పాటలగంధుల పాటుల మరిమరి- దాటుగ బెండ్లిపాటలు నేర్చెన్॥ వ॥ అంతన కన్యకారత్నము వలలంప నుయ్యాలసంబున వచ్చెనటయేటువ తెను॥ ద్విపద॥ చుక్కల కాంతి కెంపెక్కను నక్షమ- చక్కనిముఖము నడచు పాదములు- తాలిగి క్షమ లెక్కగ పిక్కలెప్పుడు- మేలె

నయనటులమెచ్చరితోడలు - వసుమతికెక్కైన వట్రువ పిరుదుల - సవయిపిడికిటికి నమ
వానడుము - పొన్నపువ్వువన్నెపొక్కిలిసొల - పన్నగరీ గీద్పరచూసూగారు - బంగారు
గుండ్లనబ్బ్రియయింమును వము - [illegible] ముసచించుగళము - తామరతూడు జెంకు
నుశాహలు యుగము - [illegible] నదిబిటల [illegible] చేతులను - [illegible] తిప్పలమించు
మోవి - మల్లెమొగ్గ [illegible] లయమంచి [illegible] వన్నె బోలు [illegible] నాసికము - [illegible]
రువిండ్లు [illegible] - కలువ రేకుల మించు [illegible] నేత్రములు - [illegible] లోనగంబగు [illegible]
తఫాలంబు - శ్రీవరాటాక్ష [illegible] మును - నాప [illegible] పూర్ణ [illegible] ద్రునెమ్మో
ము - నీలమేఘము [illegible] వాలుగ [illegible] ॥ వ ॥ ఇట్లు
బునశృంగారవ [illegible] గాయ [illegible] బువచ్చినకన్న [illegible] బునకడగిన వరుని
దెచ్చుటకు [illegible] నేయుసమయంబునవిట [illegible] విశ్వామిత్రుండనుయోగ్యా నగ
రంబున [illegible] ॥ పల్లజవలు [illegible] రేలు యొల్లు [illegible] మేలి
బూదియు - [illegible] ముల పెరుపెళ్ల [illegible] ॥ [illegible] పాలయు బాదుకలు [illegible]
[illegible] పునిశాట [illegible] ॥ నాంగి మగువ [illegible]
మాపు [illegible] గంటలనూ [illegible] మున్న [illegible] ముల [illegible] ॥ పది
గగొనశిష్యగణంబులు [illegible] సారుచు రాగ వెంబడి - [illegible] బనస [illegible] గణించు
కొనుచు ॥ దిక్కు [illegible] వారువనుగనియక్కడక్క [illegible] పోవగ - [illegible]
రెండుకోపము [illegible] ॥ వ ॥ ఇట్లువచ్చినగరివాకిటనిలుచుండి చెప్పి [illegible]
ణంబాన్నపతి [illegible] వచ్చి [illegible] సమ్మునిగూర్చుండి క్షేమంబడిగిన [illegible]
బురదబద [illegible] దేమచుచున్నాడు ॥ [illegible] ॥ [illegible] నేను జేసినట్టి [illegible] - ఫలి
యించెనేడు [illegible] మును [illegible] వచ్చిన కార్యమేమిటు - [illegible] గామాకా
నతియ్యగా వలయు ॥ [illegible] గినసుజన నాయకునితో [illegible] విశ్వామిత్రుండతి
హర్షమునను ॥ [illegible] ॥ ఎక్కడ [illegible] యజ్ఞము [illegible] కగ
డుమాకె [illegible] ॥ [illegible] వారు [illegible] లేమదిసంబు
నందరిక ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ అరండకొడు
కులుమహా ॥ [illegible] బాహుడు ॥ [illegible]
ణంపింపనిటకువచ్చితిననఘ ॥ వ ॥ అవివిశ్వామిత్రుండుచెప్పిన ॥ [illegible] చంద్రికలు ॥ [illegible]
మాటలువినియమ్మునితో నకా [illegible] భూమీశ్వరుడు [illegible] గుచు బలికె - యెంత కార్యమిది యి
వ్వ దేవతుక - చింతవలదు మీచిత్తమునందుక - రణములోనని రాఘునగణముక - [illegible]
లోనగడికెండలుచేతుక ॥ ద్విపద ॥ అనుచునుదశరథుడాడినమాట - వినిగాధితనయుడు
[illegible] నియె - నీచేతదీయరానిది గాదు - సోమవంశ [illegible] జలధిసంపూర్ణ - చంద్రుని
శ్రీరామచంద్రునిపనుపు - నీపుత్రుడనుచునునీవుజూడవు - అపరబ్రహ్మ [illegible]
డు - ఇతనిచేతనుగాక నీదైత్యగణము - హతముగాదిదినిశ్చయమ్ము [illegible] - దాపసులెల్ల
లదనమదినవధిక - తాపముబొందియెంతయుభయమంది - యసురపీడలనుమహా [illegible]
[illegible] బడయుగాచెదెపాటిజయించు - మొన్నసునిన్ననిప్పసునుదానేర్చు - చున్నాడు [illegible]

మునునేర్చిన శస్త్రవిద్య- తోడిబాలుర తోడుతోడ్కొని గాని- యాడబోవెరచునోయ్యన
బయటద్దిరి- ముద్దునజేసి గోముల పెరిగినాడు-పదునారింటేడుల పైబడి నెలలు- యిప్పటికిని
దల్లి నెడబాయుటెఱుగడు-యిప్పుడు మీ వెంట నెట్లు బంపుదును - కౌశిక ముకోదారణోగ్రతపోధనా
గమ్య-కఠోర ఘోర రాక్షసులను జూచి-యీమనవిని విననుసేనటువచ్చి- యీ మువ్వురుల
జంపియజ్ఞంబు గాతు॥ వ॥ అనియిట్లు దశరథుండు విన్నవించిన॥ త్రిపుట॥ అప్పుడాతం డాడు
మాటలకలిగి మౌనివరుండు కన్నుల-గెంపు నిప్పులు రాలగా దిగ్గునను లేచెను॥ నేలపైజడ లెల్ల
బారలగ నాక్షేపించెను నోరి దశరథ-యేల బాలకులంట వట్టనపెరిగినట్టు రా-నీవు నచ్చి
నకార్యమంతయు చెడినటంటు వాగెద-యీ వసిష్ఠుని ముందరను వీరెల్ల వినగ- ఘనకు
లమున బుట్టు రాజులిచ్చిన మాట రట్టంద్రు యిదిగో- గానవచ్చెను నీదు నీ వాక్యముల నిజము॥
క॥ అనుచునతండుగ్రపోవను। మునకుంభోద్భవగణనీ నృపవిందం బలతో। దనుచెప్పి రామలక్ష్మ
ణులనుబంపగ జేసె కౌశికమునివెంటన్॥ వ॥ అంతరామలక్ష్మణులు విశ్వామిత్రుని వెంట
బోవు సమయంబున॥

చంద్రిక॥ కన్నెపసుచుచక్కగ నెగురక్యొక - పక్కగా రుసుపు సొలము దీర్చెక-
తెలగి పండ్లి పాటలువినవచ్చెక్-ఎరగగపోలమున బాలీమురయ్యెక్॥ వ॥ ఇట్లు కోరిన శు
భసూచకంబులకు సంతోషపరుచుచున్న సమయంబున రామచంద్రుండు॥ సీ॥ యె
దురువచ్చిన తాటకి మదమడంచి। యంతమారీచుని బాహుబలము దచ్చి। కౌశికుడు సే
యు క్రతువు సాంగంబు జేసి। యతని చేతను దివ్యాస్త్రంబులనుగాంచి। వ॥ ఇట్లు కృతార్థునిం జే
సిన శ్రీరామచంద్రునితో విశ్వామిత్రుండిట్లనుచున్నాడు॥ త్రిపుట॥ అనఘ మిథిలాపురము
లోపల జనకవిభుడొక యజ్ఞము నిప్పుడు-ఘనతరంబుగ జేయుచున్నాడనగ వింటిరి। ఆతని
కి క్రతుభూమి దున్నగనందు మందనుం దుకలి కొను- సీతయను యొడు పేరిట నక్షీలక్ష్మిలకాం
గి। పురహరుని విలువంచు వానికె యీసినిత్తునటంచు నాతడు విరిగిగను బ్రజలెల్ల వినగా వె
లయనాడెక్॥ వ॥ అనుచుని స్నేహపడుచున్నాడు॥ ఏక॥ ఆర్యకసుతు ముని మక్కువ జేరగ-
శౌర్యము నెగడగ జానకి వచ్చెక్। పోవన్ముని సుముని పలుకగ - మోదముతో రా
ముడు మోదించెక్। పొంగుచు మిథిలాపురమునకాతని సంగతి రామలక్ష్మణులు జన
గాక్॥ జంపె॥ పసుశాపమున దానుభాషాణమైయున్న-యతిసత్ప యగుపాల్యయుగా
నవచ్చెక్। రాముడప్పుడు గాదరజము సోకగానే-భాను శాపము బాపి పడతిగా జేసెక్॥
అంతపంపల మిథిలకటు చేరగా వినుచు-నంత వేడుక జనకుడెదురుగా వచ్చెక్॥ త్రిపుట॥ వ
చ్చి విశ్వామిత్ర తాపసవరునకును సాష్టాంగమొనరిచి - యిచ్చలోపల మెచ్చుచును వీరె
వ్వారనినక్॥ వీరు దశరథ నృపతి పుత్రులు వీరవర్యులు బుద్ధిమంతులు వీరికిని సరిరారు రాజ
కుమారులెల్లక్। అతడు జనులకు కొరిదుశాస్త్రులగడియలో నా- క్రతువు ఘా
తుల బట్టిచంపిన ఘనులు వీరల॥ కురుచజంపె॥ నీయింటదాచిన ట్టిహరుని విల్లు - నీయన
కు జూపుమదిబెట్టి నీయున్నతావృత్తిపడు తెచ్చితిని నీ యుద్ధరను వీరవరులక్। అనిన జనకుండి
ట్లని యెక్కమానీందర్ - హరుని విల్లది కొంచమా నా॥ కనుగొనగ వెరతురెవ్వారుకా-వీ
రట్లు-గదిలింపగా నెవరు జాలిక్- సకలరాజకుమారులెత్త- గాలేక-జాలించిపోయినా

రు। ఆకలువీరలచేతగాను- అనసేల- నదియు మూలాముగా రేపు॥ వ॥ అనిబూరలందరో
డ్ర్కనివచ్చియొక్కరమ్యస్థలంబునను చినగిన ఝాజలుచేసిమరునాడు॥ అటంతట ౧జ
న కపరపతికోలువుకూటంబునను సీతను- నొనరశృంగారించిమగరకుఁచుటో
సియక। అంతటశ్వామిత్రయునివయచర్క కూటంలక- రమ్మని వంతవంపునవాడువచ్చిగొన
భ కునపుడు। యిష్టగోష్టినియుండువేళ నిందువదనా- జానకి- దృష్టిగోచరమైనరాముడు
ధృతిగలంగి॥ వ ॥ మోహాపమునఁ జైసీతాచే...
[illegible]
మొహాముదనని యుడెత్తుగాదతు... [illegible]
[illegible] శ్రీరామచంద్రుసించూచిజాన
కి... [illegible] తాళము॥ రాముడారాజకుల
[illegible]
[illegible]
[illegible]
మా మాతండ్రిజనకుడేమనిదలచిన దో... [illegible]
త్తునను చనభ నటిక్కిబలికెక। [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
యుసుకట్టడుచలువ- మూళ్ల... సౌమ్ములసేవగింపు- బట్టుకుపూబంతి బానుపుదిగదు - పిలి
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
కి లసాంబేమంబు- ధరియించిన చ్చెను దాపురంబునకు ॥ అప్పుడేమకులపానివచ్చెనటరెమో
టువలెను॥ రూపకం॥ బంగరుబంగరునిదుదటలతరజీ రెకుచ్చులు మెరయగా - నలువున
... యువట్టుగ కెంపుకొటకెను త్యముచెలగ గా వచ్చెనెరుకతహో- వచ్చెనెరుకతరాజసభిని
మెచ్చుచును బ్రజవచ్చిచూడగ- ఒచ్చనిలతునిసానదీరిన బాణమొయనభ్రమయగా ॥ వ
చ్చెనెరుక॥ గిలుగలనుమొలనూలిగంటలుగిలుగుటుందెలుమెరయగా । మెరయునీపు
గ జుట్టును సకటుంగరంబులుమెరయగా॥ వచ్చెనెరుకతహో॥ చిలుకతాళియుకంకణ

సీతాకల్యాణము యక్షగానము

ముచ్చెలపువంతఫుకుచ్చులుకా - వెలయముత్యాలసరులుగవ్వాలపేరు కొల్లసల్లాపగా॥ వచ్చెనె
రుకతహా॥ చొక్కమగుపిడు కెంపుముక్కర చుక్కబొట్టు మెచ్చయుకా - పక్క పువ్వు
లు బాగ డబ్బున గొప్పసగిడ పసులు చౌకట్లతో॥ వచ్చెనెరుకతహా॥ కలువపువ్వుల దండజట్టు
న నలరునెరికీల్లంగులతో - చిలుకపలుకులు కులుకుచును యొయ్యారనడువ్వంగా॥ వచ్చెనెరుక॥
కురుచజంపె॥ బంగారు యెరుకల బుట్టిశిరమునను - పొంగుచు రుకురుకుగా బెట్టి - ఎంగిలి
బువ్వనీబుట్టిపైట - కొంగునవిప్పునగట్టి - పురము శృంగారమునుగనుచు వీధి - గిరితపూ
టలవెళ్లుచు - తరుణులు తనతోడుపిలిచి వెంట - తగుకొని రాగ దలవంచి॥ వ॥ ఇట్లు
నగరు చేరవచ్చిన [illegible] సీతాదేవి చెలికత్తియలామెతో నేమనుచున్నారు॥
త్రిపుట॥ అక్క యొక్కడ సీనుటయొయ్యారపు యెరుకలసానికిసౌ - మ్మొక్కడిది యీరూప
సొక్కడి దేమి యింతో - కన్నకలతా జెప్పనట తారాక్కణగా నెనసానదడిగిన - కన్నెలోయ
మ్మబిత్తమానీలప్రవీణుకా - యెరుకనడియడులుంట నీమనను [illegible] దినచ్చినన జాలుసు - మ
గుణిరూపము జూడకన్నులకరువుదీరకా॥ వ॥ అనిచెలికత్తియలు విన్నవించిన జానకియును॥
స్తో॥ పిలువుదాన మనసైవిచ్చి జెలిక వచ్చి॥ లలితశృంగారరచనావిలాసములన ॥ జారు
[illegible] రత్నపీఠస్తగూర్చుండె - మాటిగపుచేతి యుబెలువాదికొలువ॥ వ॥ ఇట్లున్నన
మయంబునసమయోచిత యెరుకలసానిని దోడితెచ్చిన [illegible]
[illegible] బుగ్గలో దాచ [illegible]
[illegible] నేమయముచున్నది॥ [illegible] ఓ రామ [illegible] పేరుసీసనామం [illegible]
[illegible] కెందరో [illegible]
[illegible] మునిపోటుని [illegible]
వచ్చి రాజు మొక్కటము - వనిత నీ మొక్కట్లు వలెనున్న దేమె - ఆనంబి [illegible] సోమమా
త్రమే - తోడికోడండ్రకో గూడియున్నావా॥ వ॥ సీతాదేవి యడిగిన [illegible] యలాడి యె
రుకత మూసెము సీనగిపులునగుచు నవ్వు [illegible] తోనేమనుచున్నది॥ జంపె॥ కన్నెరో మొ
దట నీవన్న నేనా పేరు నిన్న మొక్కట్లు వలెనున్నదంటివి పిగా ఎలమి హోనీ మాటనే [illegible] వద్దనవ
లెను - ఆ కోణి [illegible] సుండి నీప్రేమతో నీము గన [illegible]
[illegible] ముచివరకు తోను - మొగి వేలుపుల సాసిన గుట్టు నేననున్నాను - మగవీరు కసు నేను జ
గము తెరుగగను॥ త్రిపుట॥ ఊరిపేరడిగితివి వినుము మరియు [illegible] నూరు సుదిరుగు వారికి - వా
రిజానన యొక్కయూరు పేరు జెప్పకా। తెలిసి దేవరమానిసనిన [illegible] తురి జగమందు
కొందరు ప్రాంతిరోనా పుట్టుగొరుకలపుట్టువటచే - సవతులెందరు నీకు లంచును సని సజాన
నయడిగితి వినను సవతులెవ్వరు లేరు వేల్పుల సాసిన గుడికా॥ జంపె॥ కొమ్మ విను నాను హిమ
కొండసుకలదనోకం [illegible] బాల్యదసునాడు ఈ సూమిలో లేదు - కూతురొక నుళ్లమూరికొడ
లై లేను బహువాలకట్టెప్పుడు సేలవాకిట నేయుండుకా॥ యెన్ని జన్మంబులో యెందరో తలి
దండ్రులిన్నియు సుమాయలని యెరుకచే యెరుకా॥ కురుచజంపె॥ కొల్లాపురవ [illegible] వచ్చినా
నా నకోరినన - యెల్ల జెప్పగ వచ్చినా జె॥ చేటతో ముత్యాలు దేవే - నీ తలఫులో విక్క - జా
పనటురావే - యెరుకదగ [illegible] తుంమా - లక్షణా [illegible] తెరుగన [illegible] బ్బుటు దమ్మా॥ గీ॥

అనినసీతచెయ్యిగాచ -మూరపుజూచి। పట్టుకొన్నయఫ డెసట్టురాని। వంపుచేత మేనుపుల
కాంకురంబై। మనసులోనపొంగిసుగుణవనరయె॥ కురుచజంపె॥ నీపట్టుమంచి వేగండి
మగనినేలేవులే నటునుండి॥ ననతిప్రాణేశేవుసీతా- నీకు- సంతోషమాయెనుచెలి॥ పడ
తియయిమున రేఖ యుండె బోడుకొన కులనుగవబంతవాండే॥ మరుగల్లులుమగ్గురున్నారే
అత్త-మామలు బదయగలుగువారె॥ మల్లాం సురఖిరయ్యోనే- మగనికిబట్టపు జేవివయ్యో
వే। వగలాడినిను కూడిలుగ దూ-త్లెల్ల-వారుయును జూచుపుచుదిగదు॥ ఏ తాళము॥ కుం
దరవననీగోరంగలవా-డింఋవచ్చి ప్రొడిమగోచూడుమా। ఏలువునికొంపు మెప్పగివ తెనా
బలిమినినిచెయిబట్టు జేయెరుకా। కలకంఠి నామాటకల్ల గాదిప్పుడు। నాగాచేవచ్చి
యున్నాడు ద్విపద॥ అనిచూచిచెప్పిననవనీతమూజ- కనగొనలనునిగ్గు కొంకొనంగ
చిరునవ్వుతోనుతాచివనంకమదిని-నరమరతేకున్నదన చునిట్లనియె - జెలిరేకలుజూచిచె
ప్పితేనీవు-నాతినామాటలు నమ్మగున్నావు-తలచినతలపంత తార్కాణగాను-తెలియజెప్పి
దనీకుదేవరతోడు- తమ్ములపాకుచేతనుబట్టుకొనుచు - మమ్మాటుయెతుక- బట్టికెద్రమ్మొ
కక్కనుగనుచుసీతాదేవినప్రుడుద్రొక్కించి- మునసిమువ్వమ్ములుచూడుపిడికిళ్ల- ఘవ్వలు
గాబోసికోరిదేవతల-కప్పుడుద్రొక్కవాక్కుడుగగాగోరి- సయాంక జేసుండుసెంగలచు
యు- కాయెటివంగసీకాకు జేస గ్యా-చెంచువారి గ్యాసిరిగిరినాధ - కంచికామాక్షియె
కాంబరేసయ్య-సూరకాపురిచెన్నమదిగాలసత్తి- సీరంగనాంచారుచింతలరాము-కంచివ
రదరాజకాళహాస్తీశ-పంచముగాలయ్యశైలుండుదుగ్గ- ఈశేశగణనాధ మైగంట్లతల్లి
గోవుగంటిపుగమ్మగోపాలమ్మ కొల్లాపురచూలప్పిగొబ్బునమీరు - ల్లెం వాకి ట్యారేయిప్ప
వీ-వమచుద్రొక్కి-సీతాంగనా హస్త- మునమున్న-వ్వెనుగోళమూరెత్తుంట- తా
నుబట్టుకంరు గెలలామ-తోనుగుతులాలజెప్పదొడరియిట్లనియె॥ జంపె॥ సూటిగా
గద్దంబుచూపిలేనంగవాడు। బోటిపేరేమ్మ భుజము పైదోసం॥ సంతానమేకపుడునాయ
జూపినతుండె-వంశమున నాసతైతె జాసి ను పేరే॥ బెట్టిగిరుమశిసూప పతి మొంక జేసుదే
లక్ష్మదొట్టున జూతగానయ్యగారే॥ జందేగచూపప్రతిబందాయసుట్టుతా - నందింపద్రి
ప్పితేనదికొలతెతెలదా॥ కురుచకంపె॥ ఒకమేలుకనియడిగినావే - నుదుట-జాసికమూ
గిట్టగోరినావే। ఈమూం పుండొచ్చినాడు-తమునితో - రాముడనిరెడిరేకవాడు।
వనితనీలమువంటివాడు-నాగి-వలచియున్నావుగడె నేడు। దుండినిన్నజూచినావు- యి
దికాయె - పండోమునల పోసినావు- వా ఓ ద్దపడియున్నదనుచు- ననాన్నవునాటి
దోచకంబింతలుచు। నీదిక్కుకైపంబుబాఫూ- నిన్నకరి నెలతరోపెంక్లానురేపు॥ ఒం
డా-రెం డె మూడే నాగ్గయుదే - అయిదంటె యిదేండ్లుగావు అయిదునెలలుగావు
అయిదునారాలుగావు అయిదినాంనాటికిసీకు కల్యాణమౌతుందె కుండినొసటుబాసి
కంగకైనం డీ కొమకుంకొటం అగ్యేవేదుండీ ॥ అనిమరిన్నేమనచున్నది॥ జంపె॥
కొమ్మగోనవెజోతమ్మతోడేన ఖా-మమ్మతోడేకొల్లాపురమ్మతోడేనూ। ఎంక జేపునీ
తోడెనొమ్మతోడేయీసంగబరునితోడెనరంజోతితోడే। నామాటనిజముగాన మ్ము
మపన్నాటికిని-బానపల్లెలగొప్పనడవె మొమాక॥ వ॥ అని ప్రమాణపూర్వకంబుగా జెప్పినన

ప్పుడు పాటి తనమనంబున గట్టిగా నెట్టుకొనిపట్టరాక యున్నసంతోషంబున మేనబులక
లుంబొడము చెలికత్తియలు జూచి యప్పుడు రనిసిగ్గు వహించుకొని తనమనంబున దలచినకోర్కె
తాఱ్క గానఫలంబు జెప్పునని యెరుకలసాని మొగంబు జూచి మెచ్చి యదానికి దగినబ
హుమానంబు సేయ దలంచి దివ్యాంబరభూషణగంధమాల్యాదులు దెప్పించిన చిఱునవ్వున
న్వసీతాదేవితో నెరుకలసాని యిట్లనుచున్నది॥ త్రిపుట॥ కొమ్మ సొమ్ము లిచ్చేట కే పెండ్లికూ
తు రెఱ్ఱనైతే చాలును - సొమ్ము నీకు యుండనియమ్మ నా సొమ్ము గాదా - కలికి చెప్పిన యెరుకయ
టు తారక్కి నమ్మించి మెచ్చి కొమ్మ - చెలియ సొమ్మిచ్చేదీ మొక్కపిడమె బాలా - మారుతవా
గదపొడ్డి ... జూచి సురఘు - వరుసంతన నిజరూపు చూపెను తకపు
డు ॥ వ ॥ ఇట్లు శ్రీరాముండు తన నిజరూపంబు చూపిన నుప్పొంగుచు దిగ్గన లేచి యప్పుడు సీ
తాదేవికి నెట్టువ తెలియంజెప్పె ॥ అర్ధచంద్రికలు ॥ ముందర గానికలిగె ... టుటు నీ ...
గ్రక్కున ... కొక్కెర ... చిక కప్పు ... మును చెమర్చెక - భయము నుసిగ్గు
నుప్పొంగ్రగెక్కెక - గాఢపు బిగువులు గాగిరి పించెక - బాజులు కొప్పు జలజల రాలెక -
కొంచము గాఢపు ... జారెక - అందెలు ఘల్లుఘల్లున చును మొగసెక - కుచముల
... బరువున గునిసె నడుమునుక - సొమ్ముల కాంతులు గ్రమ్మె దిశలక ॥ వ ॥ ఇట్లు లేచిన
యాసుందరి కన్నంబు రూపవిలాసంబులు కన్నులపండువుగా జూచి శ్రీరాముం డంతర్ధా
నంబునొందిన యప్పటి సన్మానసమేతుండై విశ్వామిత్రుని చెంతనుండెనంత సీతాదేవివి
భ్రాంతచిత్తయై యంతఃపురంబులోనకేగి యిట్లనుచున్నది ॥
ద్విపద॥ ఎంతమోసము వచ్చె నింతియీ ప్రొద్దు - పింఛమెరుకసాని వేషంబు బూని - వచ్చి
నగాని నాపక్క నే - తెచ్చితి రేమాయ తెలియక మీరు - గనుక నా చేతికి బిగ్గా
దతిమోగాదికజూచె సేయుతడం - చెయ్యెత్తి చేరిదగ్గరికి - తీర్చని మాటల చేరించె
న్న - నింతిరో యేసీ పయెరుకలసాని - చెంత చేరు ఆకానిచాయి బట్టుకొంగు - చేతుల్నా
యెరుకతా చెప్పేక నన్న - సాలయనే గాదికి జూచె నేతాను - పరుతిరో కొండ కోడ రాకం
గినన్ను నారసి గూఢపు కవాక్య - నాదనెనె - వలనొప్పరొమ్ము దాపల మచ్చయుండ
వతెనంచు నాపైంపల చేతిదెనె - వపమ లెక్కైన వేయగా వచ్చు భాష తానాటు నచ్చపా
గిరుపుతుడు - ముదితనీకు నేమి మొగని పేరేమి ఇది చెప్పుమనుచునే నేటికడిగితిని - నడిగిన
నవ్వుచు నప్పుడే చెప్పె - తడబడక తడుబాటు గ్యాంబుగాను - నపివేణి యున్నయన్నట్లుగా
జెప్పనెంటకో తే పోతమిలం చుకట్టు - యుతమున జైబట్టిన ప్రియాన నిరతమై నేరవ
శమయ్యేమేను - చేకొన గొరుకేమి చెప్పనో కానియాకొన కుచానరెయ్యక ల్పైపెరుగ
నతివలు మీరు నన్నంటుకొలేదె - సతి మోహపరవశమైతినా మనుపు - యెరుకదిగే వారికి
లేకుబోదలు - పెరుగు నాయాని యుసుగ వెరచితి నప్పుడు - వసజాక్షిననుజూడవలసినామన
సు - కనుకొన వలసియుక్కడవచ్చెనలని - మగువయట్లు ... తమానిసిపులము - నగరిలో
పంక్తి నెన్నటికి లేగాము - గట్టిగా నామనసులోగలిగినవన్ని - గుట్టెల్లదెలిసెనో కొమ్మనే జె
ల్ల - మాటమాటకును నామాటలకెల్ల - బోటినకా పరిహాసములు సేయుచున్న యతివగోయుం
డ సోహముతనకున్న - బతికిగుట్టుసుబయల్పగుపడుగరాదు ॥ వ ॥ అనిన సీతాదేవికి చెలికత్తె

లేమనుచున్నారు ॥ సీ॥ నీవుగోరినవాఁడు నినుగోరి తావచ్చెఁ గలకంఠ యిది యెక ఘనము గాదె । సిగ్గేలబడియెదవే చేబట్టుకొనెనని వణతి రేపయిన నుబట్టుకొనడె । నవ్వులేనవ్వని నవ్వులమాట కొకశంక నీకేటికే జలజగంధి । నీచక్కదనమునకే నీలవేణికి లేమ చుదతియెగా దిగజూడదటవె । వనిల నీనోముఫలము నవచ్చెనిటకు । రాయభారము తిరుగ్వారలవు జాల। లంచములు పెట్టియిటకురప్పించవలెనో । తనకు దావచ్చుటయు మేలొ తరుణి జాడు ॥ వ ॥ అని సమాధానంబు జెప్పిన జానకి సంతోషచిత్తయై యుండె. అంతట సూర్యోదయంబైన యనంతరంబ॥ త్రిపుట ॥ జనకనరపతి పిలువనంపిన సభకు విశ్వామిత్రునితో గూడని రి రాముడు లక్ష్మణుడు కడు సంభ్రమముతో ॥ ముందుగా ఘోపిలువనంపిన మనుజపతులందరును వచ్చిరి - జనకనరపతి సభకు నీశ్వరుని ధనువు జూడగ ॥ అప్పుడు సభకును [illegible] స్వపరివనిచిన భటసమూహము - [illegible] తరజనసత్వవంతులు వేగ [illegible]॥ క ॥ [illegible] కీర్తి తెచ్చిన। భూసుతమందనమునందు ఘజగిమ [illegible]। నానాభరణం [illegible]। [illegible] డినవిల్లుజూచితో గిరిన్నపతుల్ ॥ జంపె ॥ అంగరాజ్యాస్తైశుభ [illegible] విల్లుత [illegible] గములుగదగదవణంకగా [illegible] - పనిమూని కాశ్మీరరం తివిల్లు [illegible] దలించి - దన [illegible] నుచు కండంబు బెట్టెగ - [illegible] జపేశాగ్నిపతి విల్లుగూరాసగినిశనగ [illegible] తె వేగ - [illegible] విన్న సేనేలనత్తునటంచు - మదిలోన జింతించె [illegible] నపాల శేరాధినాయకులు [illegible] నంత - నొకరితో నొకరు చెప్పక భీతిజనగాక ॥ వ ॥ ఇట్టు రాజకుమారులందరు రుద్రచాపంబును జూచి భయభ్రాంతులై దూరంబుగాపరచిన [illegible] [illegible] విశ్వామిత్రులంజూచిన నతండు దిగ్గన లేచియు [illegible] పిరుచట్టు [illegible] శ్రీరామచంద్రునితో నేమనుచున్నాఁడు ॥ జంపె ॥ సూర్యవంశవరేణ్య చూడుమా [illegible] - [illegible] బలములు చూపను [illegible] - బెదరకుము [illegible] దరకుము [illegible] వి - వదలకుము శేషాహియిదిగో [illegible] - జడియకుము [illegible] మోరద [illegible] వృశక మౌక ఘుపేర ఘుజబలము [illegible] మేరువో మందరమో మెట్టైలాసమో - [illegible] కయూరా రామ [illegible] బలము [illegible]॥ వ॥ అనియిట్లు విశ్వామిత్రుండు [illegible] చ్చరించిన॥ జంపె॥ కదగియు [illegible] రాఘవుడెడమచేత - నప్పుడు [illegible] దీయకొనక [illegible] - [illegible] గదలచియించుకటు వంచిన - [illegible] కేని రెండై - [illegible] పువ్వులవాన కురసె సురలంతట - పరివైసీతకు దిగులుమారి సెపెండ్లికని - అప్పుడు ॥ క॥ అ [illegible] శేశుడు [illegible] గమున వచ్చి రాముని [illegible] । నుల్చుచున [illegible] నగ [illegible] సభవారు కౌశికుండు [illegible] ॥ వ॥ అంత జనకచక్రవర్తి విశ్వామిత్రునితో నేమనుచున్నాడు॥ జంపె॥ మామీద దయజేసి రాముని టదేబట్టి - మేము ధన్యుల [illegible] మో [illegible] చంద్రా - నా ముద్దుకూతురు నీ మహాత్మునకిత్తు - ప్రేమతో దశరథుని బిలువించవలెను - రమణి సుగచంద్ర తారాబలంబులు లగ్న - మమరియున్న దియు పున్నమనాటికొకటి - య [illegible] శుభరేఖలధి [illegible] కనకమయ శుభ [illegible] ॥ వ॥ దశరధునకు చారులచేత జాబులు వ్రాసిపంపించిరటు నెట్టువలెను॥ సీసమాలిక॥ ప్రభవసంవత్సర వైశాఖ శుద్ధపంచమూలను శ్రీమతు జనకరాజు । మహారాజ దశరథ మహారాజు [illegible] గబువంపిన చారులకును । ఘనముగా బుత్తెంచగే ప్రయోజన మిదివగకు

సీతాకల్యాణము - యక్షగానము.

శ్రీరాములకరుణచేత। నిక్కడశుభము మీమక్కడశుభవిభవమ్ములకును బహుస్వరితము
గను। వ్రాయించిపంపించవలెననితర్వాతశిశువునిగల్యాంచిచూచేటికొరకు। మనవారురా
మలక్ష్మణులువిశ్వామిత్రమునివెంటవచ్చిరిమొన్ననిటకు। శ్రీరాముడువిలువిరిచెనాకోమా
తెలానుసీతనువక్షిప్రుడు నేనిచ్చువాడ। కడమవారిని నిక్కడనె పెండ్లిండ్లుగావలసియున్నది
బాంధువగణములను। పిల్లకిలును తమసంభ్రమముగాను। దయపుసేయక దశమియాంత
టికే వేర। రావలెంటంచు దశరథరాజుగారి। కెలమిబారులు వేవేగ వెలువవలయు॥
ద్విపద॥ అనియిట్లుశుభలేఖవ్రాసి కారులైన-జవముల వెంబడి జనకభూభుడు-పంపినదశర
థపార్థివోత్తము। శ్రీవాంశనకే ప్రశుభలేఖలపుడు చదివించుకొనిబహుసంభ్రమం
బు...-బహుమానమెంసగి- యంతఃపురంబునకరిగి నార్యలకు - సంతోష
...చెప్పి...యు- మరునాడుసకలసంభ్రమములతోడ- పురజనులందరుపొం
గుచుసరస- చతురంగబలములుపం...మంత్రి- హితబంధువిప్రరోహితకళావంశ-
పరివారకాదులు-సువాసినీజనము- లందందసంభ్రమపడంగ...- శుభవాద్యములు
మ్రోయ...మహా...వంన - ప్రభుకుమారులు దమపత్నులువారు కమనీయశృంగార
...తోడ...పుర...చేరకంత॥ ఇట్లుదరిగెసంభవమ్మిన॥ త్రిపుట॥ మి
త్రగోత్రపవిత్రుం బున్నృపమిత్రీకునసనసైత్రా...మునివిశ్వామిత్రుడపుడు॥ ఎను
మగాజనుదెంచి...నియుప్పు...ఇంత...నప్పగించెను ముని
వరుండపు॥ జనకుడంతటనెదురుగ...వినయముం...చిత్తమున ఘనముగాపుర
ము...చెప్రీతిశ్రీ॥ వ॥ ఇట్లుతోడ...బహుమానంబుజేసిమరునాడు...న
...సిహా...యున నపుత్రపురోహితంబుగాన
...మహారాజు...। ...ఇట్లు...॥ న॥ ...సీతరాముకిచ్చెన మండలెక్కాటలు...
...సుకీనా...భరతునరుడు ...నిత్తు శత్రుఘ్ననకు
ను। యింకను...మల్లెం...పెండ్లి ...కులకును పేయుక సేయు। వలయున
టంచు...పితానుసుకు...ప్రగాని। సకలసంభ్రమములుజేసె స
కలజనులు। సకలశృంగారములుమహా...। ...కల్యాణ...
వస్త్ర। ...గూర్చి...చేసెడి॥ వ॥ అంతనక్కడదశరథమహారాజు
సుపుత్రీపుత్రసమేతంబుగారత్నపీఠంబుననుసచి యరుంధతి...మత్తైదువ...సంభ్ర
మమున...లలంటి...॥ వ॥ శ్రీరామచంద్రులకుశోభనంబులు బాడిరటఁ గొ
టునదెను॥ శోభనపాంగ॥ శ్రీరఘుకులచంద్రునకూ-|...రవచంద్రునకూ-...దయా
సాంద్రునకూ- భోగహేంద్రునకూ ॥ శ్లో॥ శోభనమె రాములకు- సుగుణాభిరామున
కూ ప్రాంభవజయధామునకు॥ శోభనమే రాములకు॥ శో॥ సుందరాకారునకూ- మందర
నగధరునకూ. మందరోద్ధారునకూ-మాన్యాధారునకూ॥ శో॥ సర్వనరకల్పునకూ- సకల
గుణాకల్పునకూ- నిత్యాదికల్పునకూ-నిగమాద్రికల్పునకూ॥ శో॥ సీతాహృదయేశులకూ
సేవింబ్రహ్మేశునకూ-కాంతరమేశునకూ-ఘనఘనసంకాశునకూ॥ శో॥ గట్టిగమున బ్రో
కా- గంకణంబూమంజేతా- గట్టినసాకేతాపట్టాభిరామునకూ॥ శో॥ ద్విపద॥ ఈనిశో
భనము బాడిరంగనామణులు- ఘనసారవాసితగంధసారంబు-పిలసిల్లనటుకలిబెట్టికస్న

ఊ- జః - బ్బు- క్రొంజవ్వ ఘాపడల- తడియొత్తిన నకవస్త్రములిచ్చినగలు- కడుకే
శ్యా వేసి బంగారుతాయితులు- జుట్టుపూదండలుజుట్టిమేల్బంతి- కట్టురుమాలు గట్టిక
స్తూరి- తిలకముద్దిదిన యంతసుగంధసారమలది- దివ్యవిభూషణంబులకాంతు- ళుళరశృం
గారవిలాసముల్ గూర్చినిలువుటద్దంబులు నిలిపిరత్నంపు- పావలుబొడగినసంభ్రమము వె
లంగ- రాణించి నవుడు నమ్మంవతణనముల- నలరిపెండ్లి కూతున్న మురువస్తువులు- గూర్చు
చుండిరప్పుడు నేట్యానచట॥ క॥ జనకుని నగరున సంభ్రమ| మున పెండ్లికొమారు రంగ
ముతైనపలి| పునకనకరత్న పీఠిక| నను పుగి సంపెంగనూనె మలతలంటిన॥ ద్విప
ద॥ శోభనములు బాడిసుదతులందరును- ప్రాభవమున కర్పూరగంధమిళితమున- నను పుగా
నాచికెలగులు బెట్టి- ఘనసారకుంకుమకస్తూరిగంధ- కలపచేటులచిగంగనన్నిటజలకం
బా... క్రొంజవ్వ చెంగావి- నెరవన్నెపీరలు నేవ్పగా గట్టి- నటిగలరవకెలుచక్కగా
బొడిగి- కురులునున్నగదువ్విపొవ్వులు బెట్టి- వరుసఁ పసిడినుల నింపుగా నుడిచి- తిన్న
గా కుంకుమ తిలకమందిద్ది- కన్నులకాటుకగా కాటుకదిద్ది- నవరత్నమయ భూషణాలు బం
చాను- నవరించినను నసుని సాంబ్రాజ్యలక్ష్మి నన జేసినగకళ్యాణ వస్తువుల- నాపు గాగూ
ర్చుమన్నంతనర్చాడను ॥ వ ॥ దశరథుడు నారాయణమంతంగా నకలసంస్త్రీసమూహ
బంధుమిత్రులనలదని నానంబులతో పెండ్లికొడుకులు దానును పెండ్లివారంటిచెడిచెరిచెం
రటరొయెటువ లెనూ॥ అటతాళము॥ పట్టపేనుగనెక్కి రాముడు ప్రాభవమున- తమ్ములు
చుట్టుగజములనెక్కి రాగా సొంపు మీరగ- చుట్టువెలిముత్యాలగొడుగులుబట్టగాను- చవి
రి- పట్టుసగలులు చేయమొంనంగి బాణవిద్యల్ ॥ యిరుగెలంకుల పావడాలును పేయునె
నె- లేక- వింజామరలుపేవగభటులుపొగడగడొరయిరాగ॥ అటపాటలు వాయిపేక
లూర్యంబ్రసుపెంటన్- జతగొని- పాటలింపుగ బాడుచును వైభవముతో వివాహవేవగి
నకు వచ్చుచుఘనముగా నూవారికి- యెదురుకోలగ వచ్చె వైభవముగ గాను ॥ త్రిపు
ట॥ వచ్చినారలదోడుకొని చనిముచ్చటలగగ పెండ్లికొడుకుల- కిచ్చె పెచ్చుగ జెనపూజ పం
సొంచ్చగాను॥ వరుసతమ్ములు దానుకన్యావరణములుగగ జేయకన్యా- వరుల సంతసమెక
లువట్టిరినరునగాను॥ ఆ వసిష్ఠుడు కౌశికుడు మొదలగుశతానందులప్పుడు- ప్రావిధానము
లప్పుడు మ్మలుచదివిరగ్ని॥ గారవంబున పెండ్లికొడుకులగాళ్లుగడిగినభక్తిం వ్యల- దారబో
సిరివరునతో నిడ్డుపు ప్రేమన్ ॥ తెరలుతీసిననవ్వనూవరులరు మగా మోములను జూచిరి-
నరసమునవొకరొకరుసిగ్గున సంభ్రమము నా॥ జంపె ॥ అంగనాపటముబలరు యుపుడు పె ండ్లి
కొమార్లు పొంగి రంగి శసూత్రములగట్టిరపుడు॥లిం దీపాలపళ్లెరములిరుగడల- తల్రాలప
రెర మలింపలరగా బట్టన్॥ ఒకరొకరు తలబ్రాలుయుబ్బుచును బుచ్చుకొని- రచటనుండి
ఆ వారువకపకనునవ్వన్॥ అంతటను బ్రహ్మముల్లందరికి యాజ్ఞకులు- సంతోషముగ సేసినా
మణంబునను॥ దక్షిణలు తాంబూలదానంబులందరికి- నావిణము గదశరథుండా జనకుడి
చ్చెన్॥అంతట॥ అథ చంద్రిక ॥ అలరగ హోమములు గ్రగ్యంబులునడిచెన్॥ వలపుగను
ల దేవతలకు మ్రొక్కెన్॥వచ్చిపోవగా వారలచేసన్ ॥ చెచ్చెర పేరులు జెప్పించుటకున్
కలకలనవ్వుచు కాంతలుగుమ్మలై ॥ తలుపులుమూసిరి వెంగుచునంతన్॥సీతతోను వచ్చితి
నని నగుచున్ పీఠిగ రాముడు పేరటు జెప్పన్॥దగ్గరచెమ్మపలుడను బుజ్జగించన్ ॥ సిగ్గున జా

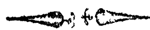
సీతాకల్యాణము [illegible] గానము.

నకి చిరుగవ్వాలరకా ॥ శ్రీరాముని [illegible] యని ప్రే[illegible] ॥ పేరుచెప్ప సిగ్గువారలున
వ్వాక ॥ కడమవారునక్రమముగ బలుకగా ॥ కడుసంభ్రమముగాను ఘనముగ నడిచెగా ॥
వ॥ ఇట్లు సంభ్రమంబులు నడిచిన ॥ సువ్విపాట ॥ వెలయ నాలుగోనాటి పేరువంటు వ
ములు - చెలువుగ్రా [illegible] నాగవల్లియు సేసమనుచు నూ ॥ సువ్వి సువ్వాలాలి ॥ సువ్వి సువ్వి
రామచంద్ర [illegible] సాంద్రసుగ్రీ [illegible] ॥ సు ॥ మోహన
[illegible] పీటమీద శ్రీరాముని [illegible] సీతమ్మ [illegible] ॥ సు ॥ [illegible] నందరి
కొసక పీర్లుల సునిచి - వేడుక [illegible] వెందులప్పుడు ॥ వాటిమైన కుందనంపు మెటి
కుందెయుందు [illegible] - వాట మైన [illegible] ॥ సు ॥ రాముడు [illegible]
జనకుని మంచి [illegible] రాజనములు [illegible] జిలుగు రాజనములు ॥ సువ్వి ॥ [illegible] రాజనము
లు చిరుతసంబావు [illegible] రాజనములు మెటివ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] కుందరదన [illegible] ॥ సువ్వి ॥ [illegible]
[illegible] సుమిత్రయును మొదలు - [illegible] ॥ సువ్వి
సువ్వాలాలి ॥ [illegible] చదిరియు
[illegible] ॥ [illegible] వయమునను ॥
[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] యలక [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] లుకాం
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] కాం
[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] పో
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ము
న [illegible] దగా -
[illegible] సీతా
[illegible] - నడరు
[illegible] జనక [illegible] సంబవ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] గా [illegible]
గాట ॥ వ ॥ [illegible] కంకుమ [illegible] సంచుటాన
[illegible] ॥ సీ ॥ [illegible]
బుగా [illegible] నాడయుండు । [illegible] గాములగా మ
[illegible] గనము । [illegible] తీరుం
[illegible] । [illegible] మేలుగో [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible] సేవకులకు [illegible] । [illegible] శుభ

...లవమ్మ మారామ్మ బోయిరమ్మ || ద్వి || అనుచు బుద్ధులు చెప్పియు
తిపెలు వా-ను-కను గోలకుల బాష్పకణములు గ్రమ్మ- పెద్ద కౌగిట జేర్చి ప్రియములు చెప్పి ము
ద్దుబెట్టికొని సాగ్నంపను నిమిత్తి- మరి బుజ్జగించిన మాధానపరచి - సిరి బెండకాళ్ళ లసడి
యొసగి- పంపించిన దశరథ పార్థివోత్తముడు - యింపుగా తనపురికేగ గానదుమ-
క్రూరుడై క్షత్రియకులము నుద్యోడు- మూరులు నరికిన మహీతపక్రముడు - శూలంబు బూనిన
చ్చుచు సంగ్రహము - కాలరుద్రుని రీతి కన్నుల క్రోప - దహనకీలలు బుద్ధగ జేరరక్తబ
హుసిక్తనిశిలో గ్రపరశువు బూని- శరచాపములు దాల్చి జడలుగీరాడ- కరమౌత్తిహుంకా
రక జటాన్నోగ్రముగ- యురిపెంకనీ నడుమోవకక్షంబు చెచ్చి భురశు [illegible] మహోత్పాతం
బు తెనగ || వ|| ఇట్లు పరశురాముండు వచ్చు నమయంబున దశరథుబలాబులమందరనవశ
కుడంబులుబ్బైనటమొట్టుపలెన || జ పె || గాలి గొడుగు పీచె గావు రంతట గ్రమ్మె ధూ
లెగిసెనక్కు పోతులును వాపోయెన || గజములును తురగములు కన్నుమూసినంబె- ధ్వజము
లును గూడు కూలును దరిపైని గ్రమ్మోకెగ - కలగె దశరథుని మనము కన్ను దెన భుజంబు - చె
లువేదియు దరిరేన పేతకత్తియు సూ- పాంధీ [illegible] గరుడపక్షి మును కాకంబు- యీలోన
దీర్ఘమై లోటకను తెలిపుకుడా || వ|| ఇట్టి దుశ్శకునంబులయిడోలాయమానమానసు
డై దశరథుండు వసిష్ఠమహామునిని అడిగిన నతండేమనుచున్నాడు|| అట తాళం|| రాజశేఖర
[illegible] మన శ్రీరాములతోను బోరగ- రాజయముడగు పరశురాముని రాకపుంకీ- యీమహో
త్పాతమున భయమను గులించెను- యంకట [illegible] మునులు గలుగు ఝుడి [illegible]
పడకుమా- ఒట్టులిట్టన గూడ దిక్కు [illegible] ప్రా- [illegible] మనుగు [illegible] శె
[illegible] నూ || క || అను చు వసిష్ఠుడు చెప్పిన | విన దశరథుండు [illegible] వాను [illegible] | ఘన
[illegible] ప్రాణా [illegible] మ | [illegible] యుసన [illegible] పాత్యక్షుడై || వ || ఘోరాకార [illegible]
బులు గొనక దశరథునితో [illegible] చున్నాడు|| [illegible] || ఓహో [illegible] సేయు వ
చ్చితివో వెరువక యీరాత్రిలో దాగిపొదురా నాడు వెరవి- [illegible] జంపను నారికవను
నీను యూరుకి జూడ గాన లే- [illegible] ఛేనా [illegible] దటికి [illegible] || [illegible]
రథుండతిపిన్నయైన [illegible] మొగిన- తన మనోపమ [illegible] || ఏక తా
ళము|| పడి వచ్చి నను [illegible] దుఃఖయుండి- [illegible] | యీమా
టలు విని యతి కోపంబున - రాముడు వచ్చె [illegible] - [illegible]
పోగా- [illegible] నియ్య [illegible] || వ || ఇట్లు వచ్చిన వారిని సమాధానపరచి శ్రీరా
మచంద్రుండు పరశురామునితో నేమనుచున్నాడు|| రూపకం|| బ్రాంహణుండవు నీ నటుం
చు భక్తితో మా తండ్రి మొక్కెను- బ్రాంహణశ్రేష్ఠ విదచి క్షత్రియ [illegible] పట్టిన బ్రమో
క్కునా|| మంచిది మంచిది|| మంచి రాజు నెల్ల వేదకిను [illegible] యుజంపినానని- మించి
నా [illegible] దినామందగను నీకు జెల్లునా - మంచిది మంచిది - కులమునను బ్రాంహ
ణుడవ నసీపలుకు శెల్లు నన్నోర్చినారము- పలుకులకుపని లేమొమనై భవరమున నిలుచో
[illegible]-మంచిది మంచిది|| అ గీ || అనిన బరశురామ డాగ్రహోదగ్రుడై | పండ్లు గొరుకు
చును పరశుచెత్తిదివిచాల జూడు దీన నేరాజుల | నెల్ల నరికితినా నసలువు మెసట||వ|| అ
మరి నేమనుచున్నాడు|| ఒ పె || మిశ్రంశ్రీని [illegible] కామిశులు దాచిరితొల్లి - యీతనకి ప్రట్టి

పరాగ్రణిపిగావ॥ శిశ్రుని విల్లది చాలక్షి కినదియాదిపిరిని
వృ॥హా॥ నాగురువు బాణంబున డిమికిని గ్రుంటతివి - నీగర్వమునకు
కొత్తకొంగ్రియు కొండ కోకలన్ని యుపసుల్లు - హద్దియున్నావు నీవైతె బాలుడవు ॥ అటతా
ళము॥ రాచవారికి వెనుక బీసుగ రావటంచూరోపము - రేచగినుచే టురుగ కీవిదిగింశినా
వృ॥ షట్టిరీక్షు బాణములు సెస్తు వేతూ - నీవాశ - పెట్టుకయినను తాళేం వెయా బీరమే
లా॥ బ్రత్తుకదలచిరి వేనివిల్లును బాణములునీ. విక్కడ - నతినయం మన బెట్టిన రిశరణాన్న
విహితుడ॥ వ॥ అనిన శ్రీరామచంద్రుండు రోషసంరక్తనయనుండై నవ్వం రఘురామునితో
నేమనుచున్నాడు॥ త్రిప్పట॥ శౌర్యగుణవంచిడిచి శస్త్రాస్త్రములు రణంగునవిడుచు హైతే
సూర్యవంశమున బుట్టిన తెనాత్షోణియంగూ ॥ గురునిచాపమువిరిచినా నసరోపమునయా భి
మానపడితివి - మునపియిప్పుడేమా కుదీక్షటుమొగలనంబూ॥ నీగిరుండనన [illegible] నరెం
తిల్లది యుంతరణమున - బాగుగా నెచిరించిరి వృమువరి హరామా॥ [illegible] ఆనిరపరశురా
నండూరాసువృవిజూచి గుడిగొక్షణచాపమిప్పుడుపీని । నెక్కుబెట్టి [illegible] యూష్టుజబాం
రంచూతమనుచుధనువృ నేనికిచ్చె॥ వ॥ బట్టిచ్చి రామచంద్రుండు ॥ ఏకతాళము॥ విల్లది
తీసుక వెంటనేల । గ్ల [illegible] మొల్ల [illegible] దీసెక - ఎక్కుపెట్టి రమొక్కటిస్వాడి [illegible]
గ్రుక్కుచునగెడ వసూడుపళికక - ఆయువోయునది గులునుమ్రాప్పడి - [illegible] వైరిప
రాజితుశరణ్యా॥ రా యనింశ నిన్నియు బలమును - శ్రీరామునిలో జరెబుచిగేక॥ వ॥
ఇట్లుమగ రాముని [illegible] బలంబు [illegible] నయంగుపేగనమోత్సం సబలుండా క్రమ శాలిస్మె శ్రీరా
మచంద్రుండు పరశురామునితో నిట్లనుచున్నాడు॥ అటతాళం ॥ శరం వదొడిగితిధను
నుసీశరము నేతా - నీవగు - చరణములు డాని వేతుని [illegible] చక్కగాను ॥ [illegible]
వృత్తనిమేరా [illegible] నకనము నేపూ - [illegible] వ - మునిగి ధారగబ నిసినా నీనూరియంశక॥ దినదిన
బునుషూ చెదిరుగుచుని [illegible] గ్రుం [illegible] నగివ [illegible] పంచ్రనానుకనెలయు
చరణములకాగ వేసి తేసేదరణిజనుడు - సీత - శరమునాకై జాగాడువకగిబుణబా
బందె॥ అనిన రాఘువృని చెన నీపుడశవాస వనఘు విగ్రించినది శరము దీయక ॥ [illegible]
నికోపమునబిక్కనాభాగిక వృందని చెయంద నగగ పిచ్చి చేన తలుస్వాక మునకూ। పోవృత్తు
కునైరాచబోవులను మెల్లుగా - గాపించిరిని రాగ్నైకటంపు శిరసు ॥ అనిన శ్రీరాఘువృ డ్ల
చేసినదు - చని మెదీరించితగ్నైలకనువక వృమా। వ। ఇట్లుపగశురాముడుపోయువ। [illegible]
వంనొప్ప గాను పుష్పులవానదివిసుండి జలజను రామచంద్రులమీదగురి సెక ॥ సురదుం
దుభులు మొరసె సాంబిబలములకెల్ల - పరమసంతోషమైపగగెనావేళా - దశరథుడును తొ
షదశచేతం పొంగె - దశదిశల శ్రీరామయశము వెల్వడెక - సకలసంభ్రమునుంటులకు సక
లబలములగొలువ - నకలంకుడైయయోధ్యకు బేరెనంతక। వ। ఇట్లు పండ్లివారుచేసవ
చ్చునమయంబునన యోధ్యాపురంబు [illegible] గాంచకటనెటువరెను। అటతాళము। [illegible]
[illegible] గా [illegible] విజ్ఞ [illegible] పలంహూకున [illegible] ఫలండూ [illegible] లువృగూను - కొత్తనూ
త్నైప్రమేలిముగ్గులకొనరుమిగులా [illegible] - [illegible] ముగ చిత్తరువుగ్రాసింగో [illegible] లందూ - ఘ
నముగానుణితోరణంబులుగట్టిరిగానిక - [illegible] - దనగ [illegible] రాసములు చేసిరి జలను
లరక ॥ [illegible] ॥ దశరథసుతుల [illegible] సమున బాణక [illegible] సేట్లు । [illegible] కోషంద్రేన [illegible]

[illegible] తువుగుచు । ప్రత్యేకముగ సదానుసంతోష
[illegible] శ్రీరామచంద్రుండు తల్లిదండ్రులకును సకలజనములకును తత్త్వ
చితవర్తనంబులు సంతోషపరుండై సేయుచు సీతాదేవితో సకలభోగభాగ్యంబు లనుభ
వించుచు సుఖంబున నుండెనప్పుడొకనాడు వసిష్ఠాదులు దశరథునితో నిట్లనుచున్నారు॥
త్రిపుట॥ రాజ దశరథ వినుము నీసుతు రామచంద్రుని [illegible] సామ్రాజ్యాభిషేకము [illegible]
[illegible]

[illegible]